

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2. สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 2,612 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 198 คน ครูผู้สอน 2,414 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2546 : 2)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 462 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 131 คน และครูผู้สอน 331 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าจำนวนค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยทดสอบสมมติฐาน t -test (Independent Sample Test)

4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 71.64 ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.36 มีวุฒิทางการศึกษาดำรงว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.65 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.23 สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 12.12 มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.47 อายุราชการ 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.17 อายุราชการ 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 57.36

5.2 การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

5.2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 11 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ 1. มีการจัดตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ 2. มีการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3. มีคณะทำงานที่รับผิดชอบศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพียงพอ 5. มีบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 6. มีการนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสถานศึกษา 8. มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

9. บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 10. มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากร และ 11. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. มีการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
2. คณะกรรมการและอนุกรรมการเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง
3. มีเอกสารหลักฐานเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 16 ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ 1. มีหน่วยการเรียนรู้ชัดเจน คือ 2. มีคำอธิบายรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งพื้นฐานและเพิ่มเติม 3. มีแผนการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4. มีโครงสร้างหลักสูตรชัดเจน 5. มีวิสัยทัศน์ การกิจ และเป้าหมายการจัดการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 7. มีกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 8. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9. มีเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 10. มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระรายวิชา และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน 11. มีแผนงาน โครงการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษา 12. มีกิจกรรมส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำหน้าที่แนะแนวให้กับผู้เรียน 13. มีการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะเต็มตามศักยภาพ 14. มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดและสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง 15. มีการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 16. มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1. มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา 2. มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3. มีเครือข่ายการเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา 4. มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. มีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเหมาะสมและเพียงพอ

5.2.3 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1. มีแผนงานโครงการนิเทศกำกับ ติดตาม ในสถานศึกษา 2. มีเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรที่

เป็นปัจจุบัน 3. มีการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและ
 สาธารณชนเป็นประจำ 4. สถานศึกษามีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อสาธารณชน
 เป็นประจำ 5. มีคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา 6. มีการประเมินคุณภาพภายใน
 อย่างเป็นระบบ 7. จัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอก และมีการ
 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. มีการจัดทำ
 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยุทธศาสตร์การพัฒนา 2. มีการปรับปรุงและพัฒนา
 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. มีการ
 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 4. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ปรากฏ
 เป็นหลักฐานชัดเจน

5.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนในการ
 ดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาราย
 ด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.4 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้
 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร เรียงลำดับจากความถี่มาก
 ไปหาน้อย 3 อันดับดังนี้

1. ควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจระหว่างคณะครู นักเรียน
 ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน
2. ระยะเวลาในการเตรียมทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ บุคลากร สื่อ วัสดุ
 อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ตลอดจนระบบข้อมูลสารสนเทศมีน้อย
3. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนและ
 ชุมชนอย่างละเอียดก่อนมีการนำหลักสูตรใหม่มาใช้

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3
 อันดับ ดังนี้

1. ควรให้ความรู้แก่บุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. ควรมีการนิเทศติดตามผลกำกับดูแลและให้คำแนะนำปรึกษาจาก
 ผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ

3. มีระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย จึงทำให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการแก้ไขอยู่มาก

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3 อันดับดังนี้

1. ควรจัดอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ครูทุกคน
2. สถานศึกษาต้องจัดทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์การตัดสินและเอกสารหลักฐานทางการศึกษาขึ้นเอง จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทำให้เกิดความยุ่งยากเมื่อมีการเทียบโอน
3. ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัด และรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้น

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระ เสาวโกมุท (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารหลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ บางเลี้ยง (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของถิ่นของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า หน่วยงานทุกระดับมีการทำความเข้าใจหลักสูตรในเนื้อหาที่ตรงกัน มีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้

มากกว่าที่จะวิเคราะห์เพื่อที่จะปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมากที่สุด ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องขาดทักษะในการพัฒนาหลักสูตร ขาดแหล่งความรู้และขาดความรู้พื้นฐาน ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ ชุนเสถียร (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและการจัดทำแผนการสอนสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ชมประสพ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของเสถียร ยะระเชิด (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติพร อินทสิทธิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเตรียมด้านบุคลากร ด้านสังคมและชุมชน และด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเมฉินทร์ ฉะนิยง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคำแนะนำการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่

ศักยภาพของตน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง การดำเนินการใช้หลักสูตรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นเพราะสาเหตุที่การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ต่างปฏิบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งสร้างปัญญาและพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการคิดระดับสูง มีการพัฒนาทางอารมณ์ โดยปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของตนเอง และเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านสติปัญญา พัฒนาความคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งการจัดทำหลักสูตรเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งภารกิจในการบริหารจัดการนั้นประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนาซึ่งถ้าจะสรุปสาระสำคัญคือด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตรและด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามตำแหน่งที่ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

สาเหตุที่มึความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนต่างมีความคิดเห็นว่ามีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งนี้

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่างก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจด้านหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และประสบการณ์ จนสามารถนำแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับมาพัฒนางานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน ส่งเสริมและกระตุ้นครูให้ใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง มีการเตรียมความพร้อม การบริหาร หลักสูตรและการกำกับติดตามประเมินผลและเร่งรัดพัฒนาโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง จึงมองเห็นว่ามีการดำเนินการหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ที่มีความคิดเห็น ที่ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันทั้งผู้บริหาร โรงเรียนต่างก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ ดำเนินการใช้หลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการให้ความรู้ ความเข้าใจให้กำลังใจ ตลอดจน คำแนะนำ การนิเทศติดตามและประเมินผล เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครูผู้สอนเพื่อให้ การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน ประสบผลสำเร็จ และครูผู้สอนก็มีบทบาทสำคัญในการที่ จะนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการดำเนินการใช้หลักสูตร จึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน เป็นบุคคลสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรและบทบาทหน้าที่ ของตนเองทั้งด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการ ดำเนินการใช้หลักสูตร ตลอดจนร่วมมือกันในการนำหลักสูตรไปใช้จริงจะให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่า เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อครูมีความรู้และแนวคิดใหม่ๆที่สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด คือ

ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3 อันดับดังนี้ 1. ควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจระหว่างคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน 2. ระยะเวลาในการ เตรียมทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ บุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ตลอดจนระบบ ข้อมูลสารสนเทศมีน้อย 3. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการสำรวจความพร้อมของ โรงเรียนและ ชุมชนอย่างละเอียดก่อนมีการนำหลักสูตรใหม่มาใช้

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ 1. ควรให้ความรู้แก่บุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2. ควรมีการนิเทศติดตามผลกำกับดูแลและให้คำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ 3. มีระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย จึงทำให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการแก้ไขอยู่มาก

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3 อันดับดังนี้ 1. ควรจัดอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ครูทุกคน 2. สถานศึกษาต้องจัดทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์การตัดสินและเอกสารหลักฐานทางการศึกษาขึ้นเอง จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทำให้เกิดความยุ่งยากเมื่อมีการเทียบโอน และ 3. ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัด และรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้น

การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้และประสบความสำเร็จ ควรมีการการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระหว่างคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและตรงกัน และควรที่จะให้การสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณเพื่อการเตรียมความพร้อม และการบริหารหลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น และจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องมีการประสานสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกันกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการนิเทศติดตาม กำกับดูแลและให้คำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตร ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและสังคม โดยเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในชุมชน ตลอดจนควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ก็ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องยึดผู้เรียนทุกคนที่มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

และสถานศึกษาต้องจัดทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์การตัดสินและเอกสารหลักฐานทางการศึกษาขึ้นเอง

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำหรับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศติดตาม กำกับดูแล และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แก่คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและตรงกัน
2. สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรมีการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มเติมให้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดให้ทั่วถึงและควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น